

Dejte mi mou placentu

Středočeské porodnice mohou maminkám vydat placentu. Málokdo ji ale chce

Viktor Votruba
redaktor MF DNES

STŘEDNÍ ČECHY Někdo ji rituálně zakope pod strom na zahradě, jiný ji sní, rozmixovanou vypije nebo ji zpracuje pro léčebné využití. Existuje i umělkyně, která z ní vyrábí rámečky na fotografie. Placenta neboli plodové lůžko má pro některé rodičky důležitý význam a po porodu se jí nehodlají vzdát.

Porodnice ji obvykle likvidují coby biologický odpad ve spalovně. Někdy ji předají farmaceutickým firmám nebo vědeckým institucím pro farmaceutické či vědecké účely.

Část rodiček však pro ni má jiné, vlastní využití a středočeské porodnice to již většinou respektují. Byť například konzumaci placenty zdravotníci nedoporučují. S vydáním placent rodičkám sice zákon nepočítá, ale také je nezakazuje.

Mělník už je vstřícnější

Do vydávání placent porodnicemi se začátkem roku vložil i Krajský úřad Středočeského kraje, který doporučil všem dvanácti porodnicím ve středních Čechách, aby rodičkám v těchto požadavcích vycházely vstřícně. Plně se tak ztotožnil s předchozími stanovisky Ministerstva zdravotnictví ČR.

Kraj svou výzvu reagoval na stížnost porodní dule a laktiční poradkyně Lucie Šenfeldové na mělnickou porodnici. Ta odmítala rodičkám placenty vydávat. Teď už i Nemocnice Mělník změnila názor a placenty maminkám poskytuje. Nic jiného jí ani nezbyvá.

„Ministerstvo zdravotnictví má za to, že pokud není znám důvod, pro

Dítě stáčí Drtivá většina placent zůstává po porodu v nemocnici, která je obvykle likviduje. Foto: archiv MAFRA

kteří by hrozilo ohrožení zdraví člověka, je povinností poskytovatele zdravotních služeb vydat rodičce na její žádost placentu, neboť se jedná o část oddělenou od jejího těla, a takové rozhodnutí spadá do rozsahu svobody člověka rozhodovat o tom, co to znamená žít podle svého. Není na místě, aby poskytovatel zdravotních služeb zkoumal, jak hodlá rodička placentu využít,“ stojí v posledním stanovisku Ministerstva zdravotnictví ČR z pera Radka Policara, náměstka pro legislativu a právo, který se k tématu vyjádřoval v polovině roku 2016.

MF DNES během průzkumu oslovila dvanáct středočeských porodnic, aby zjistila, jak se k této záležitosti stavějí. Odpovědi dostala od poloviny z nich a všechny tyto odpovědi byly kladné.

„U nás jsme s tím neměli nikdy problém. Je vhodné, aby si rodička přinesla svoji nádobu a její doprovod placentu do několika hodin odnesl. Nemůže ji u nás skladovat, protože jde o biologický materiál podléhající rozkladu,“ říká například Peter Rafaj, primář gynekologicko-porodnického oddělení Nemocnice Čáslav.

V neratovické porodnici na placentu dokonce prodávají i obaly. „Rodička se může kdykoliv od přímě až po porod rozhodnout, zda si vezme svoji placentu. Pokud má zájem si ji odnést, musí podepsat informovaný souhlas a zakoupit v řádu desítek korun obal na biologický materiál,“ popisuje Pavlína Ptáčková, vrchní sestra gynekologicko-porodnického oddělení Nemocnice Neratovice.

Podle Radka Havlase, primáře gynekologicko-porodnického oddělení Nemocnice Mělník, vstřícnost porodnic vůči rodičkám v této záleži-

losti velmi pozvolna narůstá. Ostatně jeho nemocnice, kde v roce 2017 uskutečnili 1 154 porodů, je toho dobrým příkladem. Primář Radek Havlas ale jedním dechem dodává, že za vydáváním placent spíš stojí tlak veřejnosti než jasný výklad zákonů.

„Právo a povinnost vykládat právní předpisy má u nás jenom soud a jeho rozhodnutí je nepředjimatelné, existují výklady institucí, jako je ombudsman či ministerstvo zdravotnictví, které jsou tak trochu pod tlakem veřejnosti vstřícně vůči požadavkům rodiček. Vstřícnost porodnic tedy velmi pozvolna narůstá z obav ze zákonné nejistoty,“ říká primář Havlas a dodává: „Nikdo z porodnic nemá zájem na sporech s rodičkami kvůli vydání placenty. Natož pak na sporech soudních.“

Zájem je minimální

Hned dvojitá zkušenost s vydáváním placenty ve středočeských porodnicích mají Editu a Michal Kalinovi z Prahy.

„Koncem roku 2015 jsme rodili v Rakovníku a letos v Příbrami a žádný problém s vydáním placenty jsme neměli, a to i přesto, že v obou případech to byl porod císařským řezem,“ říká Michal Kalina. Placenty použili na doporučení své porodní asistentky k domácí výrobě léčivých přípravků.

Manželé Kalinovi patří k menšině rodiček, kteří něco takového podstoupili. Nemocnice se shodují, že i když vydávání placent umožňují, většinou toho lidé nevyužívají. „Minulý rok to byla pouze jedna rodička, rok předtím žádná,“ vypočítává například primář Rafaj z čáslavské nemocnice, kde jen loni provedli 481 porodů.